

Bemærkninger til forslag til Landstingsforordning om energiforsyning.*Almindelige bemærkninger*

1. De overordnede og landsdækkende målsætninger for energipolitikken er økonomisering og besparelser i energiforbruget, reduktion af energiforsyningsårbarheden og styrkelse af den langsigtede energiplanlægning, effektivisering af produktions- og forsyningssystemet og renere energiproduktion, herunder øget anvendelse af alternative energikilder.

Der er behov for fælles rammer for de forskellige energikilder og -former. Der savnes en grundlæggende platform for de redskaber, der tages i anvendelse i energistyringen. Energiforsyningen med olie, elektricitet og fjernvarme er karakteriseret ved at blive varetaget af få virksomheder med næsten monopollignende forhold, og varmforsyningen er karakteriseret ved at blive varetaget af mange virksomheder og enkeltpersoner med meget forskellige koncepter for virksomhedernes drift.

Landsstyret har derfor taget initiativer til udarbejdelse af en landstingsforordning om energiforsyning, som har til formål at forbedre den eksisterende lovgivning.

2. Det har været et hovedprincip ved udfærdigelsen af forslaget, at offentlig energiforsyning på linie med anden fysisk planlægning integreres i den samlede fysiske og økonomiske planlægning.

Herudover er det tilstræbt, at den viden og erfaring, der findes i de eksisterende energiforsyningsselskaber, kommunerne og hjemmestyret inddrages i den fremtidige energiforsyning.

Forordningen giver landsstyret bemyndigelse til at udarbejde detaljerede regler. Bemyndigelsesbestemmelserne vil blive udarbejdet i samarbejde med berørte myndigheder og organisationer og eksempelvis udmøntet i bekendtgørelser, leveringsbestemmelser, takststrukturer m.v.

Forordningsforslaget sikrer, at energipolitiske spørgsmål bliver behandlet i Landstinget. Endvidere fastlægger forordningsforslaget opgaverne på energiområdet for myndigheder og forsyningsvirksomheder.

Hjemmestyret har ansvaret for den retlige regulering af energiforsyningen. Hjemmestyret er ejer af praktisk talt alle energiforsyningsvirksomheder.

Nukissiorfiit, som varetager den landsdækkende el- og fjernvarmforsyning, er en hjemmestyreejet, nettostyret virksomhed; virksomheden reguleres gennem bevillinger, som optages i Landstingets finanslov.

Desuden er der mindre el- og restvarmforsyninger: Elanlæg i bygder er forventeligt indtil 1. januar 1998 et kommunalt ansvar, og i Kangerlussuaq ejes og drives el- og varmforsyningen

af Lufthavnsvæsenet; desuden er der nød- og reserveanlæg i enkelte institutioner og industrier. Der er en række blokvarmeanlæg i boligejendomme, som ejes og drives af Boligselskabet INI A/S eller kommunerne.

Aktiekapitalen i KNI A/S, som varetager forsyningen med mineralolie og -produkter, ejes af Hjemmestyret; priser, udlandsaftaler og lagerstrategi forelægges i praksis for Landsstyret til orientering.

Der er opstået et stigende behov for, at Landstinget får et kvalificeret grundlag for at fastlægge den fremtidige energipolitik. Derfor må Landsstyret have de fornødne administrative beføjelser på energiområdet og mulighed for en vidensopbygning. Landsstyret skal ved blandt andet redegørelser til Landstinget sikre, at der løbende tilvejebringes et regulerings- og styringsgrundlag, samt en opdateret viden om alternative energiformer.

Landsstyret tilrettelægger og organiserer udførelsen af myndighedsfunktioner og forvaltning dels i hjemmestyrets egen centraladministration dels i de nettostyrede virksomheder. Endvidere er nogle aktieselskaber pålagt energimæssige opgaver uden særlig fortjeneste eller med underskud.

Det gælder for eksempel energistyrelsesopgaver, der i praksis udføres både af centraladministrationen, Nukissiorfiit, A/S Boligselskabet INI og andre. Ved energistyrelsesopgaver forstås typisk varetagelse af følgende: Landsstyrets koordinerende funktion for energispørgsmål, informationsgivning til offentligheden, central registrering af data og analyser, planlægning, udarbejdelse af forslag til lovgivning, center for opsamling af ny viden, herunder for udnyttelsesmuligheder af vedvarende energikilder, el- og varmemyndighed, behandling af klager m.m.

Landstingsforordningsforslaget dækker en række lovgivningsmangler. Forslaget bryder imidlertid ikke med den hidtidige praksis, og det har følgelig ingen administrative og økonomiske konsekvenser.

Imidlertid hjemler forordningsforslaget mulighed for at regulere rammerne for udøvelse af energivirksomhed, således at det bliver muligt at beslutte bestemte anvendelser af energi, eksempelvis om et område skal forsynes med fjernvarme eller elvarme. Det er også muligt at beslutte at bestemte former for energi skal anvendes, eksempelvis om der skal benyttes olie eller vandkraft. De nye beslutningsmuligheder, som Landsstyret med forslaget får beføjelser til, sigter på at beslutte og godkende energiproduktion, distribution og forbrug til gavn for helheden og på lige vilkår.

Bemærkninger til forordningsforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

I dag er importeret olie den væsentligste energikilde for el- og varmforsyningen.

Bestemmelserne angiver, at forordningens formål er at fremme den mest samfundsøkonomi-

ske og miljøvenlige energiforsyning samt at formindske energiforsyningens afhængighed af olie, således at der opnås en så bæredygtig udvikling som mulig.

Dette ønskes blandt andet gennemført ved fremme af besparelser i energiforbruget og ved, at andre og især vedvarende energikilder inddrages i forsyningen.

Til § 2

Forslaget definerer, hvad der i denne forordning forstås ved energiforsyning, samt at de områder, der anvendes til forsvarsmæssige formål og de dansk-amerikanske forsvarsområder, er undtaget fra reglerne i denne forordning. Bestemmelsen er en videreførelse af gældende lov.

Til § 3

For at sikre Landstinget et relevant beslutningsgrundlag på energiområdet, er det vigtigt, at Landsstyret sørger for, at der udarbejdes langsigtede perspektivplaner.

Landsstyret skal hvert andet år forelægge Landstinget en energipolitisk redegørelse, som i overordnede træk skitserer den forventede udvikling i energibehovet og opstiller målsætninger for, hvorledes dette behov bedst kan dækkes fremover. Redegørelsen kan udarbejdes oftere, såfremt der er behov derfor.

Til støtte for redegørelsen tilvejebringer Landsstyret statistisk materiale, samt andre oplysninger om udviklingen i produktion, forsyning, distribution, forbrug og forskning på energiområdet. Adgangen til disse informationer er hjemlet i § 23.

Til § 4

Et vigtigt led i reguleringen af energiforsyningen er forholdet mellem Hjemmestyret og forsyningsvirksomhederne.

Der er behov for at sikre en rationel opgavefordeling mellem landsstyreområderne og energiforsyningsvirksomhederne. Landsstyret skal udstikke de energipolitiske rammer for virksomhedernes aktiviteter, mens virksomhederne indenfor disse rammer skal kunne disponere selvstændigt med henblik på at opnå virksomhedsøkonomisk effektivitet. Dette forudsætter gennemsigtige og klare regler om parternes kompetencer.

Bestemmelsen angiver de overordnede rammer for Nukissiorfiit, herunder om finansiering, og Landsstyret får bemyndigelse til at fastsætte regler om virksomhedens ledelse og forholdet til Landsstyret.

Grønlands Hjemmestyre har ved bemyndigelsesforslag overtaget al ansvar og kompetence for energiforsyning. Hvad angår el- og fjernvarmeforsyning er Nukissiorfiit i praksis pålagt at varetage opgaverne sammen med en række myndighedsopgaver. § 4 ændrer ikke på forholdene, men det fastlægges præcist, at Nukissiorfiit varetager opgaverne. Et eventuelt ønske om at

omdanne Nukissiorfiit til andre selskabsformer vil kunne fastlægges i landstingsforordninger parallelt med eksempelvis televæsenets omdannelse til aktieselskab og KNI's omdannelse til aktieselskab.

Pålægget om, at Nukissiorfiit varetager forsyningen er også begrundet med at skabe et så stort volumen for el- og fjernvarmetjenesten som muligt.

Til § 5

Landsstyret har beføjelse til at pålægge andre virksomheder pligt til at varetage de opgaver, som efter forordningen er pålagt Nukissiorfiit, i områder, der ligger uden for den kommunale inddeling. Nukissiorfiit har dog kompetencen til at fastsætte bestemmelser om udførelse, vedligeholdelse og drift af anlæg som nævnt i § 17, stk. 1, ligesom Nukissiorfiit har tilsynsfunktionen, samt myndighed til at meddele pålæg og give dispensationer, jf. § 17, stk. 2-4.

Til § 6

Bestemmelsen tilsigter at skabe de samme rammer for Nukissiorfiit og andre energivirksomheder, som KNI A/S har ifølge § 2, stk. 3 i landstingsforordning nr. 4 af 6. juni 1997, når det drejer sig om at indgå kontrakter om offentlig tjeneste med Landsstyret. Kontrakter skal indgås på forretningsmæssige vilkår og have været genstand for en forudgående forhandling mellem Hjemmestyret og selskaberne.

Ud over flydende brændstoffer omfatter bestemmelsen også f.eks. brint.

Til § 7

Forordningsforslaget indeholder nye rammer for planlægningen af el- og fjernvarmeforsyning og godkendelse af forsyningsanlæg. Disse rammer bør tage højde for følgende: 1) Kortlægning af det nuværende forbrug, den nuværende forsyning og de nuværende anlæg (status), 2) Perspektivdel, som beskæftiger sig med de langsigtede udfordringer og muligheder de næste 30-50 år, og som ser på blandt andet nye energikilder, besparelsesmuligheder, nye initiativer m.v., 3) Programdel, som mere konkret beskæftiger sig med udviklingen, muligheder og nødvendige handlinger de næste 3-5 år og 4) Konkret prognose- og handlingsplan.

Den konkrete sektorspecifikke planlægning for de enkelte byer og bygder pålægges Nukissiorfiit at udføre i samarbejde med de øvrige forsyningsvirksomheder.

Denne planlægning skal danne grundlag for en overordnet og langsigtet prioritering af investeringerne i el- og varmeforsyning, således at de energipolitiske mål omkring samfundsøkonomi, forsyningsikkerhed og miljø kan blive tilgodeset i videst mulige omfang.

Planlægningen skal belyse forskellige alternative forsyningsstrategier, således at disse kan

afvejes overfor hinanden. Her kan f.eks. vurderes anvendelse af vandkraft og andre vedvarende energiformer eller energibesparelser. Også forskellige sikkerhedsstrategier m.v. kan belyses.

For at sikre sammenhængen mellem de energipolitiske mål, som Hjemmestyret opstiller, og den konkrete planlægning, skal Landsstyret udmelde rammer og forudsætninger, for den landsdækkende planlægning som Nukissiorfiit og de øvrige forsyningselskaber skal følge.

Disse rammer og forudsætninger kan blandt andet være, at visse energiformer skal indgå i planlægningen indenfor nærmere angivne økonomiske rammer, eller på bestemte samfundsøkonomiske beregningsforudsætninger eller lign.

Rammerne forudsættes at være så brede, at de stadig giver Nukissiorfiit og de øvrige forsyningsvirksomheder mulighed for at disponere selskabs- og brugerøkonomisk effektivt. Endvidere skal Landsstyret kunne fastsætte frister for planlægning m.v., herunder også træffe bestemmelser om den tidshorizont, der skal lægges til grund. Fastlæggelsen af en realistisk tidshorizont er vigtig under hensyntagen til den forventede erhvervsmæssige og økonomiske udvikling.

Nukissiorfiit får i bestemmelsen hjemmel til at indhente fornødne oplysninger fra kommuner og større forbrugere under udarbejdelsen af planlægningen.

Til § 8

For at styrke planlægningen skal Nukissiorfiit tilvejebringe det fornødne datagrundlag om forbrugets størrelse og sammensætning.

Desuden skal Nukissiorfiit virke for at gennemføre energibesparelser hos forbrugerne.

Nukissiorfiit kan blandt andet gennemføre oplysningskampagner og rådgivning af større forbrugere.

Til § 9

Landsstyret skal godkende nye el- og varmforsyningsanlæg og væsentlige ændringer i disse.

Det er hensigten at sikre, at der sker en bred energimæssig og økonomisk vurdering af anlægsinvesteringerne, således at disse gennemføres, når de energimæssigt og samfundsøkonomisk er mest fordelagtige.

Godkendelsesbestemmelserne vil i princippet gælde uanset anlægsstørrelse, og de vil gælde for både Nukissiorfiit og andre forsyningsvirksomheder, eksempelvis industrivirksomheder m.v., dog vil Landsstyret ved bekendtgørelse kunne undtage visse størrelser og kategorier af anlæg.

Landsstyret kan foreskrive høring af berørte parter, dels af hensyn til en samlet rational investering og dels således, at disse får mulighed for i tide at lave hensigtsmæssige arealreserva-

tioner i den fysiske planlægning.

Til § 10

Landsstyret kan give pålæg om gennemførelse af investeringer, som er energipolitisk begrundede. Bestemmelsen gælder for anlæg ejet af såvel Nukissiorfiit som af andre. Landsstyret kan således give pålæg om at gennemføre projekter, som er i overensstemmelse med planlægningen, eller om ændring af energiform og teknologi på bestående anlæg. Dette svarer til bestemmelserne i den nuværende landstingslov om elforsyning i bygder.

Ved energikilder forstås: Flydende fossile brændsler, brændbare gasser, kul, restvarmeudnyttelse, vandkraft, affaldsforbrænding, vindenergi, solenergi, andre vedvarende energikilder og energiteknologier eller lignende.

Til § 11

Bestemmelsen giver Landsstyret mulighed for at pålægge energiforsyningsvirksomheder at opretholde lagre af energikilder af hensyn til f.eks. forsyningssikkerhed og beredskab.

Til § 12

Det er et vigtigt samfundsmæssigt hensyn at sikre en effektiv, stabil og økonomisk rationel energiforsyning, også i nødssituationer. Spørgsmålet er særlig aktuelt ved de ledningsbundne energiformer, el og varme, som er meget investeringstunge.

Det er vigtigt at tage stilling til energivirksomhedernes forsyningsforpligtelser og til spørgsmålet, om virksomhederne skal have en eneret på forsyningen.

Nukissiorfiit har ikke nogen legal forsyningspligt eller eneret på forsyning med el og fjernvarme idag. Virksomheden har et faktisk monopol på el- og fjernvarmeforsyningen i byerne; der er enkelte elproduktionsanlæg i industrivirksomheder m.v., men de bruges indtil nu kun som nød- og reserveanlæg. I bygderne har de enkelte kommuner koncession til elforsyning indtil 1. januar 1998.

Nukissiorfiit ejer fjernvarme- og kraftvarmecentraler i byerne. Kommunerne og Boligselskabet INI A/S ejer blokvarmecentraler i en række ejendomme.

Der er ikke i de enkelte lokalsamfund noget økonomisk eller kundemæssigt grundlag for at etablere en konkurrence mellem flere energiforsyningsvirksomheder eller -former.

På den anden side kan en lovfæstet eneret til el- og varmelevering som helhed i alle led, det vil sige produktion, transmission og distribution, ikke anses for hensigtsmæssig.

Der er allerede en række lokale forsyningsvirksomheder specielt indenfor varmesektoren. Der er ikke noget principielt i vejen for, at lokale forsyningsvirksomheder fortsætter, forudsat, at de overordnede mål for takstpolitik, energirigtig udnyttelse og planlægning følges.

Der skal også være mulighed for at etablere aftaler om samarbejde mellem forsyningsvirksomheder og andre virksomheder om sammen at varetage forsyningsopgaverne.

Der er behov for fleksible løsninger omkring Nukissiorfiits markedsstilling. Nukissiorfiit får en forsyningspligt i et geografisk og økonomisk rimeligt omfang. På den ene side tillægges Nukissiorfiit ikke en formel eneret, men på den anden side beskyttes virksomhederne mod urimelig konkurrence fra andre lokale anlæg. Miljøvenlig og energirigtig el- og varmeproduktion skal dog sikres afsætning.

Forsyningspligtens omfang behandles i bestemmelsen. Nukissiorfiit skal sikre at forsyningen opretholdes til forbrugerne i byer og bygder m.v. med el og fjernvarme i de net, der nu eller senere forsynes fra Nukissiorfiits anlæg.

For at skabe klare retningslinier for, hvornår der skal investeres i nye distributionsnet, kan Landsstyret fastsætte betingelser for, hvornår et område skal udvides. Der vil være mulighed for at kommuner eller forbrugere kan medfinansiere en udbygning, også hvis der er tale om mere omfattende udvidelser til fordel for få forbrugere.

Endvidere åbnes der mulighed for, at Nukissiorfiit kan etablere midlertidige, mobile elanlæg til små forbrugergrupper udenfor forsyningsområdet som et alternativ til en udbygning, imod at kommunen eller pågældende betaler meromkostningerne.

Tilsvarende gælder for andre anlæg, hvor disse forsyner forbrugere med el og med varme.

Til § 13

Efter bestemmelsen kan forholdet mellem Nukissiorfiit og andre el- og varmeproducenter, herunder fastsættelse af betingelser om betaling, leverancer og afbrydelighed, reguleres af Landsstyret.

På varmesiden vil et samarbejde med private varmeproducenter, især affaldsanlæg, være hensigtsmæssigt, således at Nukissiorfiit kan købe overskudsvarmen.

Derimod er egen elproduktion i erhvervsvirksomheder etc. mere problematisk, idet den vil svække Nukissiorfiits kundeunderlag og indtjening. Forslaget hjemler derfor Landsstyrets mulighed for at påbyde, at sådanne anlæg alene må anvendes til nødforsyning.

For at sikre afsætningen af el fra vindkraftanlæg og andre vedvarende energianlæg, herunder også privatejede anlæg, kan Landsstyret pålægge Nukissiorfiit at aftage elektricitet fra disse anlæg.

§ 21 angiver Landsstyrets mulighed for at fastsætte regler om afregningen.

Til § 14

Nukissiorfiit skal fastsætte bestemmelser om sikkerhedsstrategier, herunder om forsyningen i nødstilfælde. Der kan eventuelt blive tale om at sikre opvarmning af vandledninger o.l.

Andre el- og varmeproducenter kan pålægges tilsvarende forpligtelser.

Forslaget, om at visse forholdsvis energikrævende elapparater kan forbydes, svarer til nuværende praksis for bygder.

Bestemmelserne skal godkendes af Landsstyret.

Til § 15

Et af de væsentligste formål med forordningen er at fremme en omlægning af forsyningen, således at energiforsyningens afhængighed af olie mindskes. Endvidere skal energiforsyningen tage hensyn til miljøet, hvilket kan ske ved blandt andet i videre omfang at udnytte vedvarende energi og restvarme.

For at nå dette mål er det i en vis udstrækning nødvendigt at fremme og sikre, at såvel ny som eksisterende bebyggelse tilsluttes miljøvenlige energiforsyningsanlæg.

Bebyggelse omfatter udover bygninger også tekniske anlæg som eksempelvis vand- og kloakledninger, veje og landingsbaner, som skal holdes sne- og frostfri.

Det kan bestemmes, at ny eller eksisterende bebyggelse skal tilsluttes en bestemt energiforsyning.

Tilslutningspligten har den konsekvens, at bebyggelsen fysisk skal tilsluttes den pågældende energiforsyning, og at der er pligt til at aftage energien.

I praksis vil tilslutningspligten især komme på tale i to situationer.

For det første hvor der er stor uudnyttet elkapacitet, baseret på vandkraft. Her kan det være hensigtsmæssigt at anvende denne miljøvenlige energi i opvarmningen. I Nuuk skal der idag i nybyggeri installeres direkte elvarme.

Forslaget åbner for, at også eksisterende bebyggelse kan kræves tilsluttet, enten som afbrydelige elvarmekunder eller som direkte elvarmekunder.

Den anden typiske situation foreligger, hvor der er mulighed for at anvende restvarme til opvarmningsformål. Hermed udnyttes et produkt, der ellers ville gå til spilde samtidig med, at der spares den olie, der hidtil er blevet anvendt i opvarmningen.

Tilslutningspligten kan også bruges til at fastholde en bebyggelse på den nuværende forsyning.

I praksis er forekommet tilfælde, hvor en bebyggelse, udfra brugerøkonomiske overvejelser, har frakoblet sig fjernvarmen og etableret egen oliecentral. Konsekvensen af dette er, at der investeres i anlæg, der anvender importeret olie samt, at allerede afholdte investeringer i fjernvarmenet, varmeveksler m.v. bliver overflødige. Endvidere udnyttes fjernvarmen ikke længere.

Forslaget vil kunne hindre sådanne tilstande i fremtiden.

Det kan endvidere være hensigtsmæssigt at kunne nedlægge forbud mod at etablere visse opvarmningssystemer i ny eller eksisterende bebyggelse.

Eksempelvis vil det de fleste steder ikke være en energimæssig god løsning at etablere elvarme. Bestemmelsen kan endvidere anvendes til at sikre, at der etableres centralvarmesystemer,

hvorved en overgang til fjernvarme er forberedt.

Til § 16

A/S Boligselskabet INI har fra 1. januar 1995 overtaget administration og drift af de bebyggelser, der er ejet af Hjemmestyret og kommunerne.

Der er enighed mellem Nukissiorfiit og A/S Boligselskabet INI om, at det vil være hensigtsmæssigt at overdrage visse af INI's blokvarmecentraler til Nukissiorfiit.

Ved at samle varmforsyningen under ét vil der være mulighed for at opnå en rationaliseringsgevinst og en bedre energiudnyttelse i de enkelte bebyggelser.

Efter forslaget får Landsstyret kompetence til at beslutte, at Nukissiorfiit overtager eller afgiver anlæg og drift i større boligkomplekser. Her vil især boligblokke og rækkehusbebyggelser komme på tale, hvorimod individuelt opvarmede én-familiehuse ikke er omfattet.

Bestemmelsen giver mulighed for, at Nukissiorfiit, udover at overtage kedler, også overtager det interne fordelingssystem og står for driften af hele bebyggelsens varmesystem.

Bestemmelsen giver tillige Nukissiorfiit mulighed for at afgive f.eks. undercentraler. Som følge heraf vil der skulle fastlægges parametre for afregningen mellem de forskellige varmetjenester.

Ved beslutning om overtagelse eller afgivelse af enkelte varmforsyningsanlæg vil udgangspunktet være et hensyn til den mest hensigtsmæssige drift. I disse tilfælde vil der næppe være tale om overtagelse eller afgivelse af personale.

Til § 17

Nukissiorfiit fastsætter bestemmelser om udførelse, vedligeholdelse og drift af større varmekedler med tilhørende ledningsnet og interne installationer til fordeling af varme i bygninger med et varmebehov af en vis størrelse. Udgangspunktet er sikkerhedsmæssige forhold og mulighed for at minimere risici.

Nukissiorfiit fører tilsyn med reglerne og kan give pålæg om ændring af forhold, der fører til en dårlig energiudnyttelse, som f.eks. en regulering af fremløbs- og returtemperaturer og andre driftsforhold.

Bestemmelsen skal sikre en effektiv udnyttelse af energien ved produktion og distribution af varme fra større anlæg; bestemmelsen gælder også installationer, som tilhører bygningens ejer.

I princippet svarer opgaven til de tilsynsopgaver med elanlæg, som Nukissiorfiit varetager efter stærkstrømsloven.

Til § 18

Prissystemet opfylder en politisk funktion. Ved pris og takst forstås det beløb, som kunden skal betale for en enhed.

Der er behov for tilvejebringelse af et klart grundlag for fastsættelsen af taksterne, således at de samfundsøkonomiske og energimæssige konsekvenser af en given takstpolitik bliver klarlagt.

Der skal udarbejdes omkostningsægte priskalkulationer for el og varme fra alle energiforsyningsvirksomheder i hele landet. Disse kalkulationer vil sammen kunne danne et kvalificeret grundlag for prisfastsættelsen. Landsstyret kan fastsætte retningslinier for, hvorledes kalkulationerne udarbejdes.

Til § 19

I forbindelse med hjemtagelse af Grønlands Tekniske Organisation fastsættes i Hjemmestyrets Landstingsforordning, at ændringer i årets løb af takster for el, vand, varme og tele-tjenester forelægges Landstingets finansudvalg til godkendelse forinden ikrafttræden. Uanset om takstændringerne er sket i årets løb eller som led i udarbejdelse af nye finanslove, har Landsstyret altid først godkendt indførelse af ændrede takster, inden de blev forelagt Finansudvalget til godkendelse.

I forbindelse med hjemtagelse af KGH fastsættes ikke tilsvarende bestemmelser i Hjemmestyrets Landstingsforordninger for f.eks. oliepriser. Der er heller ikke sådanne bestemmelser i senere Landstingsforordninger om KNI A/S i forbindelse med fastsættelse af olieprisen overfor kunderne. KNI A/S's vedtægter præciserer oplysningspligten overfor aktionæren om væsentlige samfundsmæssige eller samfundsøkonomiske virkninger af KNI A/S's aktiviteter, derfor har KNI A/S i praksis altid forelagt oliepriser, leveringsbetingelser og det økonomiske grundlag for ønsket om ændringer for Landsstyret.

Begrundet med, at ændringer i prissætningen og prismønsteret for forbrugerne har stor betydning for økonomien i samfundet som sådan, har gennemgribende takstændringer derfor også været forelagt Finansudvalget, fordi alle økonomiske ændringer med konsekvenser for Landskassen skal forelægges Finansudvalget.

Den hidtidige godkendelsesprocedure, hvor Landstingets Finansudvalg skulle have forelagt ændringer i årets løb for takster for el og varme, bliver ophævet jf. § 26. Den væsentligste begrundelse er, at bestemmelsen kun omfattede el- og varmetakster for Nukissiorfiit og ikke el- og varmetakster samt oliepriser for øvrige energiforsyningsvirksomheder.

Istedet indeholder forordningsforslaget redskaber for Landsstyret til at få forelagt kalkulationer fra energiforsyningsvirksomhederne, der kan anskueliggøre konsekvenserne af en takstændring for både forbrugere og energiproduktions- og distributionsvirksomhederne.

Mindre ændringer og tilpasninger i takstsætningen og i leveringsbetingelserne jf. § 20 behøver kun godkendelse i Landsstyret forinden ikraftsættelse. Samtidigt tilstræber forordningsforslaget en ensartet procedure for fastsættelse af energipriser uanset hvilken energivirksomhed,

der varetager forsyningen.

Til § 20

I praksis forelægges forsyningsvirksomhedernes leveringsbetingelser Landsstyret til godkendelse.

Se også bemærkningerne til § 19.

Til § 21

Se bemærkningerne til § 13.

Til § 22

I §§ 4, 5, 12, 14, 17 og 23 får Nukissiorfiit og andre energiforsyningsvirksomheder beføjelser til at fastsætte bestemmelser overfor forbrugere, bygherrer m.v.

Klager over energiforsyningsvirksomhedernes administration, tilsyn og myndighedsfunktioner skal følge den sædvanlige klagevej frem til afgørelse i energiforsyningsvirksomhedens ledelse. Med bestemmelsen tydeliggøres, at klagen derefter kan indbringes for Landsstyret.

Landsstyret har beføjelse til at fastsætte regler om, hvorledes adgangen til at klage skal udformes i praksis, herunder bestemmelser om at visse forhold ikke kan påklages, frister for blandt andet afgivelse af klage, samt om at visse formkrav skal være opfyldt ved afgivelse af klagen.

Til § 23

Til opfyldelse af de i denne forordning pålagte opgaver, kan Landsstyret fra kommuner, virksomheder og andre kræve alle relevante informationer oplyst.

Nukissiorfiit har samme beføjelser hvad angår de opgaver, der i forordningen er pålagt dem, og har endvidere ret til at besigtige bygninger og områder.

Til § 24

Sanktionsbestemmelsen fastsætter bøde som straf for overtrædelse af forordningen og præciserer, at der også i regler, der udstedes i medfør af forordningen, kan fastsættes bødeansvar.

Til § 25

Nukissiorfiits koncession til udnyttelse af vandkraftpotentialerne i Buksefjorden opretholdes.

Til § 26

Landstingsforordningen træder i kraft den 1. januar 1998.

De i landstingsforordning nr. 8 af 19. december 1986 vedrørende Grønlands Tekniske Organisation ophævede bestemmelser gælder kun for el og varme. Vand er ikke omfattet. Der vil på et senere tidspunkt blive udarbejdet forslag til landstingsforordning om vandforsyning.